مجموعهٔ فهرست ... اردفه
۶۵٫۴٫۱۲

بازبین شده
۱۳۵۳ ش

میکروفیلم تهیه شد

نفیس

کتابخانه آستان قدس

اسم کتاب: مواهب علیه — فارسی

مصنف / مؤلف: ملا حسین کاشفی

خطی / چاپی: نسخ ۲۰ سطری

سال طبع یا تحریر: ۹۸۸ — عدد اوراق: ۴۷۶

جزء کتب: تفسیر — شماره: ۱۸۵

شماره عمومی: ۱۳۸۶۷ — شماره قبض:

واقف: شاه عباس صفوی — تاریخ وقف: ۱۰۱۷

طول: ۳۶ — عرض: ۲۴ سانتیمتر قطع

خاصه
نمره ۷۰۳
جواهر التفسیر

۱۵۰۴۷۶

۱۸۵

کتابخانه آستان قدس
رضوی خطی

بعد از تمهید قواعد محامد الهی و تأسیس مبانی ثنا خوانی حضرت رسالت پناهی علیه و آله الصلوة مصونة عن التناهی نموده میشود که قبل ازین بسنوات
مشتمل بر بشارت که از عالیجناب امارت پناه ایالت دستگاه معالی صفات مناقب سمات مقرب الحضرة السلطانیة مؤتمن المملکة الخاقانیة عضد الدولة
القاهرة رکن السلطنة الزاهرة مؤید الاسلام و المسلمین نظام الدولة و الامارة و الدنیا و الدین گوهر درج کرامت اختر برج کمال آفتاب برج حشمت
سایه لطف اله شهسوار عرصهٔ عزت علیشیر که هست والی والاجناب داور دوران پناه مستفیض از نفحهٔ گلزار فضلش جان و دل مستنیر از لمعهٔ
رای منیرش مهر و ماه دولت او با جهان رفعت او با سپهر فاش میگویند بر رسم زمین تمکین جاه کای جهان از دولتش هرچه بجوئی بجوی وی سپهر از رفعتش
هرچه بخواهی بخواه اعزه الله العزیز بعزة الدارین و وفقه بتحصیل سعادات المنزلین شرف صدور یافته بود عنان توجه بتالیف کتاب جواهر التفسیر لتحفة الامیر الاکرم
محتوی بر چهار مجلد است انعطاف پذیرفت و اتمام مجلد اول بترتیبی کامل و ترصیفی تمام دست داده بنظر عالی امارت پناهی رسیده عز قبول یافت اما بواسطهٔ
وفور علایق و هجوم عوایق تحریر بواقی مجلدات در حیز تعویق و عقدهٔ تاخیر می‌افتاد تا در محرم الحرام سنه سبع و تسعین و ثمانمائه ایمای ملهم غیبی از عالم
ربی بخاطر فاتر بندهٔ جانی حسین واعظ کاشفی رسید که عجالة الوقت را ترجمه مبرا از سخنان آلی و معرا از اظهار فضیلت نمایی رقم زده کلک بیان گردد
تا حضرت مشار الیه بمطالعهٔ آن اوراق اهتمام تمام نمایند و معانی کلمات قرآنی را بنظر استحضار ملحوظ فرمایند و خاطر عاطر را پیش از رسیدن آن ثمرهٔ ریاض قرآنی
بدین نوباوهٔ حدایق معانی که نسبت باسم سامی آن حضرت بمواهب علیه التیام یافته محظوظ گردانند امیدواری بحضرت باری جلت شانه و عز سلطانه چنانست که
عنقریب نسیم توفیق نقاب خفا از چهرهٔ شاهد مقصود برگشاید و عرایس مجلدات ثلثه بر منصهٔ ظهور بجلوه درآید عزیمه و ارجو من الله نیل المواهب
و بتیلما ینبغی العبد و اهب و درین ترجمه ملاحظهٔ حذف و اضمار و تخصیص و تعمیم و حقیقت و مجاز و اصطلاحات بر وجهی که شامل بعضی از وجوه
تفسیری باشد مذکور خواهد شد و از اسباب نزول و قصص انبیا علیهم الصلوة و السلام آنچه اصح و اشهر است بطریق خیر الکلام سمت ذکر خواهد یافت و
بر معانی سخنان ارباب تحقیق در مجلس صورت تلقین خواهد پذیرفت و از قراء معتبره روایة ابی بکر و امام عاصم رحمهما الله که درین دیار صفت اشتهار و رتبه

ما را خطیه که در آسمان واقع شد حسد ابلیس بود بر آدم و نخست گناهی که بر زمین صادر گشت حسد قابیل بود بر هابیل ❀ حسد آتشی
دان که چون برفروخت ❀ حسود لعین را بیک لحظه سوخت ❀ گفتم بصورت همه دین شوی ❀ حسد کی گذارد که حق بین شوی ❀

سورة الناس مکیه و هی ست آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

قل اعوذ برب الناس بگو پناه میگیرم به پروردگار آدمیان ملک الناس پادشاه مردمان اله الناس معبود ایشان من شر الوسواس الخناس از شر وسوسه کننده پنهان شونده وقتی که یاد خدا کند عادت شیطان آنست که چون بنده خدای را یاد کند وی بگریزد و چون از ذکر حق غافل شود بوسوسه در آید الذی یوسوس آنکسی که وسوسه میکند فی صدور الناس در سینهای مردمان من الجنة والناس از جنیان و آدمیان یعنی شیاطین الانس والجن در لباب آورده که درین سوره پنج جا لفظ ناس واقع شده و معنی مکرر نیست مراد باول اطفالند و معنی ربوبیت دالست بدان و بثانی جوانان و لفظ ملک که بقهر و سیاست دلیل باشد مشعرست بآن و بثالث پیران و اسم اله که مبنی است بر طاعت و عبادت مناسبت بآن و برابع صالحان که وسواس مولعست باغوای ایشان و بخامس مفسدان و عطف او بر معوذ منه دلالت میکند بران و محققان برانند که عدد پنج که مراتب کلیه که از احصای آن تخواهند منحصر دروست دلالت بر نهایت و تمامی دارد و بدین جهت او را دایر گویند و دوران او اشارت بآنست که هر چند او را در نفس او ضرب کنند و حاصل را باز در وی ضرب نمایند الی غیر النهایة همان پنج بصورت اصلی خود باز آید و در نهایت آن عدد خود را بنماید چون بیست و پنج و صد و بیست و پنج و علی هذا پس خلاصه مکونات که انسانست جدول پیکر بدیع منظرش بر پنج عضو منتهی میشود راس و یدین و رجلین و اطراف هر یک از اینها بر پنج انتها یافته و در یدین و رجلین باعداد اصابع ظاهرست و در راس که بطرق علو علاوه بیشتر دارد مظاهرش بحواس خمسه ظاهری و باطنش بر پنج حس دیگر آراسته شده مؤید این قول است آنکه در معوذه ثانیه که سوره قرانی بدو منتهی میشود پنج بار لفظ الناس تکرار یافته درین عدد اسراری بی نهایت مندرجست و بیان شطری از آن در جواهر التفسیر سمت تحریر یافته والله علیم قدیر و در افتتاح کلام الهی بحرف با و اختتامش بحرف سین سر غریبست جامع هر دو حرف بس در لغت پارسی بمعنی حسب آید چنانکه در عرب گویند بسک ای حسبک پس معنی چنین باشد که حسبک من الکونین ما اعطیناک بین الحرفین یعنی بنده را حکیم سنائی قدس سره اشارتی بدین معنی نموده آنجا که فرموده ❀ اول و آخر قران ز چه با آمد و سین ❀ یعنی اندر ره دین رهبر تو قرانست بس ❀ حسبنا الله و کفی سمع الله لمن دعی ❀ لیس وراء الله منتهی ❀ فله الحمد فی الآخرة والاولی ❀ والصلوة والسلام علی حبیبه المصطفی ❀ واله مفاتیح اسرار العلی ❀ و ذریته مصابیح انوار التقی ❀ والسلام علی من اتبع الهدی ❀ بعون عنایة الهی جل و علا ❀ صحائف حضرت رسالت پناهی تفسیر مواهب علیه بنام خجسته فرجام امیر کبیر عالم مظهر آثار خیر و احسان مطمح انظار علم و عرفان ❀ المؤید بالفتح والنصرة ❀ والملقب بالحضرة ❀ نظام الدوله والدین علیشیر اکرمه الله بکرمه ❀ بود خورشید درخشان از ضمیر مهر تابانش ❀ و وجودش از کتاب رحمة الله آیتی آمد ❀ که علم و جود و لطف و فضل و احسان تفسیرش ❀ حبل الله آیات دولته علی ذری الدوام منصوبة ❀ آیات حشمته علی صحائف الایام مکتوبة ❀ باتمام رسید و فرزند ارجمندش لازال قدره علیا و قلبه صفیا در تاریخ اتمام آن رباعی انشا کرده و ایراد آن در آخر این اوراق مناسب نمود و هو هذا رباعیه ❀ با خامه که این نامه اقبال نوشت ❀ و انجام سخن بابن الفال نوشت ❀

کفتم مه روز و سال تاریخ نویس، فی الحال دوم نهم شوال نوشت ٥ تمّمه العبد المذنب الفقیر الجانی حسین بن علی الکاشفی عفی عنه حامدا و مصلیا مسلما ٥ وقع الفراغ من تسوید ترجمه کلام الملک العلام عبد الضعیف النحیف معترف بالتقصیر اقل عباد الله تراب اقدام رجال الله برهان الدین ابن اسد الله فی ضحوة یوم الثلاثا خامس شهر رجب المرجب سنه ٩٨٨ ثمان ثمانین و تسعمایه من الهجره النبویه

باز بینی شد ۱۳۷۱ ش

اتمام این جامع مبارک بسعی حضرت شرافت منزلت بلاغت مرتبت نور حدقه اعیان نور حدیقه ایمان ظله ظلیلا فی الدین میر محمد حیدر سلمه الله تعالی بن حضرت عالیشان جم نشان رضوان مکان میرزا جم سلطان جلاوی صورت ظهور یافت ملتمس از نظار کیان انکه اگر در مطالعه این ترجمه که رشک فردوس برین است بر سهوی اطلاع یابند قلم عفو بر جریده سامی کشیده بر گذرند و غالب بعفو فرمایند که ان الله لا یضیع اجر المحسنین و کاتب را بدعا فراموش نفرمایند که غرض از یادگار نام بود یادگار اسعده تمام بود

ملاحظه شد

تاریخ روز یکشنبه نهم شهر رجب المرجب به ... سنه ... ١٢٩٢ ملاحظه شد

سال ۱۳۱۸ خورشیدی بازبینی شد

تاریخ روز چهارشنبه ۹ شهر جمادی الاول ... سنه ١٢٩٧ ملاحظه ... عرض ٧١ ...

کتابخانه آستان قدس رضوی

کتابخانه آستان قدس

۸۵۱۳